

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN

Redactie en Administratie: PRINS HENDRIKSTRAAT 7, BANDOENG

L.O. NIX & CO. BANDOENG

ALVORENS TOT BOUWEN OVER TE GAAN WENDE MEN ZICH EERST TOT:

L I M A G O H het OUDSTE Aannemersbureau ter plaatse
MEEST MODERNE ontwerpen en SOLIDE bouw. Diverse dankbetuigingen ter inzage.
CHINEESCHE VOORSTRAAT No. 12 — TELEFOON No. 2449 — BANDOENG.

*Vereenigd
Versterkt
Behouden.*

N. V. Handel Maatschappij
„DE CONCURRENT”

JUWELIERS — HORLOGERS

//

Bandoeng — Bragaweg — Telef. 667

ONZE FIRMA GENIET HET
VERTROUWEN VAN DUIZENDEN
OVER DEN GEHEELEN ARCHIPEL

Het Oudste en Meest Betrouwbare adres voor :

BOUWMATERIALEN, IJzer-, Staal- en Koperwaren,
Ambachts-, Land- en Tuinbouwgereedschappen, Scheeps-
benodigdheden, Verfwaren en Vernissen enz. enz.

IS NOG STEEDS

Ang Sioe Tjiang Handel Maatschappij N. V.
BATAVIA — BANDOENG

Laat Uw

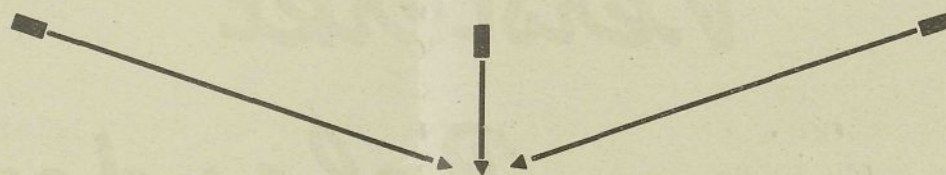
Water- Gas- Electriciteit
installaties

UITVOEREN door

**Techn. Handel Mij.
vh. de Rooy & Co.
Bandoeng**

**Kawie-Holvast
Malang**

**Holvast & Co.
Soerabaia.**

Wij zorgen, dat U over ons werk tevreden zult zijn.

Belangrijke Prijsverlaging

Elizabeth Arden artikelen

Van 10 tot 30 Procent

N. V. Hs. Vg. ONDERLING BELANG

Soerabaia — Bandoeng — Djocja — Malang

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN

Redactie en Administratie: PRINS HENDRIKSTRAAT 7, BANDOENG

INHOUD: De Troonrede. — C. G. v. O. — Verhoogde pensioenkorting. — Buitenlandsche verloven. — School-
gelden. — Architect-examens. — Voor verlofgangers. — Bezoldiging bij (her-)plaatsing. — Bijver-
diensten ordonnantie. — De Bondsstem. — De Bond van M. T. — Muilkorfordonnantie. — De
Werktuigkundige aan den wal. — Ontvangen contributies. — Officieel. — Mutaties.

DE TROONREDE.

Op den derden Dinsdag 17 September werd de troonrede uitgesproken door H. M. de Koningin.

Aan de Indische paragraaf ontleenen wij het volgende: „De economische en finantieele toestand in de overzeesche gewesten blijft (met uitzondering van Curaçao, waar deze bevredigend is te achten) **noğ steeds groote zorg eischen**. Al zal in Ned. Indië, naar gehoopt mag worden, over 1936 een begrootingstoestand worden bereikt, waarbij althans toeneming van schuld voorkomen wordt, toch kan **verdere aanpassing van de uitgaven bij de inkomsten niet achterwege gelaten worden**”.

De ambtenaren zullen derhalve wederom aan de aanpassing hebben te voldoen en is men in de C. G. v. O. thans druk bezig de Regeeringsmaatregelen nader onder de loupe te nemen. Het eerste advies der Commissie vindt plaatsing in dit nummer, maar de arbeid is hiermede pas ten deele begonnen. De leden van de vereenigingen kunnen niet beseffen, hoe er door de Commissie in alle stilte en met den meesten ernst getracht wordt van al de voorgenomen maatregelen te maken, wat er onder de gegeven omstandigheden, mogelijk en bereikbaar is. Zij verdienen onze volle waardeering en den steun van alle vakorganisaties.

Dit laatste kan slechts ten volle worden bereikt door de medewerking van alle aangesloten leden en willen dan ook niet nalaten in deze een dringend beroep te doen op onze leden Uw organisatie in deze moeilijke tijden, onder welk motief ook, niet te verlaten. Veeleer bestaat er aanleiding tot deze oproep: Sluit de gelederen en neem collega's en schoolgenooten mede in den strijd om Uw bestaan.

HOOFDBESTUUR.

Firma O E I T I O N G H I N

BANDOENG - SOENIARADJA 41
Telf. Nos. 1815 en 1832

SOEKABOEMI - Gr. POSTWEG
Telefoon No. 4

Van ouds JE adres voor goed gesorteerde

Bouwmaterialen-, Hang- en Sluitwerk Sanitair en Verfwaren.

COMMISSIE VOOR GEORGANISEERD OVERLEG.

Resumé van het advies.

„De Commissie voor Georganiseerd Overleg waardeert het, dat zij door de Regeering in de gelegenheid is gesteld van haar gevoelen te doen blijken omtrent de voorgenomen maatregelen op salarisgebied en zij wil hieraan toevoegen, dat zij eveneens apprecieert de prompte wijze waarop door de Bezoldigingscommissie aan de door de Regeering ter zake gedane toezeggingen reeds thans gedeeltelijk uitvoering is gegeven, voor zoover bedoelde maatregelen op dit oogenblik voor bespreking vatbaar zijn. Deze werkwijze schenkt der Commissie het vertrouwen, dat bij de verdere behandeling voor zooveel mogelijk met hare opmerkingen zal worden rekening gehouden.

Zij betreurt echter dat reeds zoo spoedig na de herziening van het salarissstelsel de bezoldigingen der landsdienaren moeten worden aangetast, teneinde in belangrijke mate tot de saneering van het budget bij te dragen.

Nu het financieel resultaat der beoogde maatregelen, behalve ten aanzien van de afschaffing der overgangsbezoldigingen, niet bekend is, is het der Commissie niet mogelijk, omtrent het complex dier maatregelen, alsmede omtrent die maatregelen afzonderlijk een definitief advies te geven, waarbij de Commissie meer speciaal doelt op de materie der regionale bezoldigingen, die nog in een stadium van onderzoek en eerste voorbereiding verkeert. Mede wordt daardoor het zoeken naar andere bezuinigingsobjecten en de afweging daarvan tegen de voorgenomen maatregelen eenigszins bemoeilijkt.

Bij het uitbrengen van haar advies gaat de Commissie er om praktische redenen van uit, dat vast staat de beslissing der Regeering, dat voor 1936 een bedrag van f 10 miljoen op de salarissen dient te worden gevonden en tevens (doch zulks met uitzondering van den vertegenwoordiger van den P. P. B. B., den heer Datoek Toemenggoeng, die de voorgestelde maatregelen ten eenenmale verwerpelijk acht en mitsdien aan een algemeene lineaire korting de voorkeur geeft), dat ze

ker niet in de eerste plaats naar een dergelijke korting moet worden gegrepen.

Regionale bezoldigingen.

In het algemeen kan de Commissie zich vereenigen met de principes van een regionaal bezoldigingsstelsel.

Naast de daarbij gestelde criteria, n.l.:

a. de mogelijkheid moet bestaan om voor het betrokken ambt de geschikte gegadigden te vinden binnen het betrokken ambtsgebied;

b. overplaatsing van de ambtskleeders moet tot het betrokken gebied beperkt blijven.

zou de Commissie de navolgende willen aanbevelen:

1e. Men beperke den maatregel eenerzijds door hem alleen uit te strekken tot de typische niet-overplaatsbare beambten, anderzijds door niet te groote regionen af te palen, waar-binnen zich aanzienlijke verschillen voordoen. Dit geldt met name de gewesten op Java.

2e. Men bepale zich mitsdien zooveel mogelijk tot de lagere ambtenaren; komt men te hoog, dan treft men ook hen die een hooger salaris dan het regionale minimum niet kunnen ontberen, wijl zij zich extra uitgaven moeten getroosten voor elders school gaande kinderen of van elders betrokken medische hulp e.d., uitgaven die inhaerent zijn aan hun stand.

Afschaffing van de overgangsbezoldigingen.

De Commissie, met uitzondering van den vertegenwoordiger van de AVA (zie hieronder), acht dezen maatregel dermate ongewenscht, dat zij alle overige maatregelen (inclusief zelfs een aanvullende procentueele korting) en andere door de Commissie aan te geven bezuinigingsobjecten zou willen doen voor-gaan teneinde ten koste van alles die afschaffing te voorkomen.

De overgangsbezoldiging toch is gebaseerd op de toezegging der Regeering, dat de herziening van het salarissstelsel voor de in dienst zijnde ambtenaren in ieder geval geen verdere achteruitgang zou beteekenen dan 25% vergeleken bij het H. B. B. L.-peil. Voorts is de overgangsbezoldiging geen toelage, doch een bezol-

diging krachtens artikel 20 H.B.B.L., terwijl een niet te onderschatten argument voor het behoud dier bezoldiging is de aantasting van den pensioengrondslag, die van de afschaffing der overgangsbezoldiging het gevolg zou kunnen zijn.

Verder is de afschaffing der overgangsbezoldiging voor een groot aantal gevallen onmogelijk te verwerken. De Commissie vestigt hierbij de aandacht op de hoge overgangsbezoldigingen, waaronder er zijn die méér bedragen dan het nieuwe maximum-salaris. Wel kan men zeggen, dat de betrokken personen dan onder de vigueur van de B.B.L. schromelijk waren overbetaald, doch dit neemt niet weg, dat zij volkomen gerechtigd waren, hun leven op die overbetaling in te stellen, die hun van 1925 af in het Staatsblad als een wettige aanspraak is voorgehouden (B.B.L.).

De „afbouw” van de overgangsbezoldigingen behoort naar de meening der Commissie te worden overgelaten aan den natuurlijke gang van zaken. Zij die uitzicht hebben op periodieke verhoogingen en promotie tot hogere rangen, loopen daarmede van zelf op de overgangsbezoldiging in. Zij die op maximum-salaris dienen en geen uitweg in hogere betrekkingen hebben, worden gepensionneerd en vloeien af.

Deze ernstige bestrijding van het denkbeeld der afschaffing dier overgangsbezoldiging legt op de Commissie de plicht, een ongeveer gelijke besparing elders aan te geven. Zij denkt dan aan de handhaving der overgangskorting voor 1936 en brengt beiden in rechtstreeksch verband. Overgangsbezoldiging en overgangskorting beteekenen beiden een afwijking van het H.B.B.L.-peil. In beginsel dient de overgangskorting te worden afgeschaft, doch, in verband gebracht met de door de Regeering gewenschte 10 miljoen, geeft de Commissie, waar toch door de afschaffing der overgangsbezoldigingen een ongeveer gelijk bedrag wordt verkregen en, gelijk betoogd, laatstgenoemde maatregel dermate noodlottig is te achten, de voorkeur aan de handhaving van de overgangskorting voor 1936, alleen onder dit uitdrukkelijk voorbehoud, dat de overgangskorting wegens verhoging na 1 April 1934 dient te worden uitgesplitst, d.w.z. dat alleen die overgangskortingen gehandhaafd blijven, die een gevolg zijn van hogere waardeering van het ambt in de H.B.B.L.

De AVA staat principieel afwijzend tegen de combinatie overgangsbezoldiging — overgangskorting. Zij deelt de praktische bedenkingen tegen afschaffing der overgangsbezoldiging en ontraadt afschaffing daarvan anders dan langs den natuurlijke weg, echter indien de daardoor te bereiken besparing niet door de Regeering kan worden gemist, is zij niet bereid, daaraan een lineaire korting op te offeren. In ieder geval wil de AVA de afschaffing der overgangsbezoldigingen toegepast zien ten opzichte van hen die krachtens artikel 19 H.B.B.L. meer genieten dan het eindsalaris in hun eindbetrekking volgens de H.B.B.L. bedraagt.

De AVA is van meening, dat vermindering van het door de Regeering te bereiken bedrag in de eerste plaats moet worden gevonden door herwaardeering van de bij de totstandkoming van de H.B.B.L. te gunstig gewaardeerde betrekkingen.

Resumeerende adviseert de Commissie:

- a. de afschaffing van de overgangsbezoldigingen te laten varen;
- b. de overgangskorting voor 1936 met inachtneming der gestelde restrictie te handhaven.
- c. Commissie zal nader terugkomen op de regionale bezoldigingen en overige in het onzekere gebleven punten, ook bijv. op eigen bezuinigingssuggesties.

Aangezien de Commissie spoedshalve nog slechts formeel kan worden geraadpleegd, wijl er nog geen afgeronde voorstellen der Regeering zijn, wordt het beter geacht te volstaan met dit résumé van hetgeen zij onder de aandacht der Bezoldigingscommissie heeft gebracht”.

VERHOOGDE PENSIOENKORTING.

Door Volksraad verworpen.

Zooals in ons vorig nummer werd medegedeeld is bij den Volksraad ingediend een wetsontwerp tot verhoging van het kortingspercentage op de pensioenen der gewezen Indische landsdienaren.

Deze korting welke op 29 December 1933 op 17% was bepaald, zal thans voor vele gepensionneerden gebracht worden op 22%. De kortingsvrije bedragen per jaar blijven vastgesteld op f 200.— voor Indië en f 500.— voor Nederland.

De pensioenen, toegekend vóór 1 Februari 1935, vallen niet onder de hogere korting, voor zoover zij daardoor niet stijgen boven het bedrag dat verkregen zou zijn, indien de betrokkene na 1 Februari 1925 gepensionneerd ware en zijn pensioen dus aan een korting van 22% onderhevig ware geweest.

De nieuwe korting zal gelden tot 1 Januari 1938.

De pensioenen toegekend onder de nieuwe pensioenregeling van 1 October 1934, worden niet verder teruggebracht dan tot het bedrag, dat verkregen zou zijn onder de vigueur der B.B.L. verminderd met 22%.

Ter voorkoming van de mogelijkheid, dat deze korting op slechts een gedeelte der toegekende pensioenen aanleiding zou kunnen geven tot het voeren van processen zal worden bepaald dat:

„(1) Gewezen burgerlijke landsdienaren, locale ambtenaren en bijzondere leerkrachten, wier pensioen is ingegaan op een datum, voorafgaande aan 1 Februari 1925, blijven onderworpen aan de gedurende het jaar 1935 op dat pensioen toegepaste kortingsbepalingen, indien het aldus verminderd pensioen niet hooger is dan het met inachtneming van artikel 1 onder A en B van deze wet berekend bedrag, hetwelk de betrokkene zou hebben genoten, indien hij met den voor zijn pensioen in aanmerking gebrachten diensttijd in dezelfde

of een vergelijkbare betrekking — een en ander ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal voor zoover het pensioen wordt uitbetaald in Nederlandsch-Indië en anders ter beoordeeling van den Minister van Koloniën — ware gepensionneerd met ingang van 1 Februari 1925. Het vóór 1 Februari 1925 ingegaan pensioen, dat na toepassing van de gedurende het jaar 1935 geldende kortingsbepalingen hooger is dan het evenbedoeld bedrag, wordt tot dat bedrag teruggebracht, met dien verstande dat de totale korting niet overschrijdt die, aangegeven in artikel I onder A en B.

(2) Bij de toepassing van het vorig lid wordt geen rekening gehouden met de in de verschillende op 1 Februari 1925 van kracht zijnde pensioenreglementen opgenomen bepaling, waarbij de pensioenen van hen, die vóór den dag van inwerkingtreden van die reglementen den dienst verlieten met recht of aanspraak op pensioen ingaande op of na 1 Februari 1925, bleven dan wel werden bepaald op de bedragen, volgens de vóór genoemd tijdstip van kracht zijnde pensioensvoorschriften den betrokkene toekomend, tenzij van herziening naar of vaststelling volgens de eerstbedoelde reglementen vermeerdering van inkomsten voor den betrokkene het gevolg was”.

Men ziet dat de rechter reeds bij voorbaat is uitgeschied. Wat ten aanzien van de korting zelve geldt, n.l. dat de rechter niet kan treden in een beoordeeling van de billijkheid eener wet, geldt nu ook ten aanzien van de „normalisatie”, omdat deze onderworpen is aan het oordeel van den gouverneur-generaal dan wel dat van den minister.

De Volksraad heeft, zooals bekend, over de beide wetsontwerpen slechts advies uit te brengen. De eindbeslissing berust bij de staten-generaal.

De gouverneur-generaal heeft den Volksraad verzocht, vóór 15 September van zijn oordeel te laten blijken.

✱

Aan de Memorie van Toelichting ontleenen wij het volgende:

De wet van 29 December 1933 beperkte de daarbij voorgeschreven korting op de Indische pensioenen tot een tijdvak van twee jaren; zonder nadere voorziening zou deze wel op 1 Januari 1936 ophouden te werken.

Gezien den nog steeds zeer ongunstigen stand der Indische geldmiddelen, is het zonder meer duidelijk, dat de met dezen crisismaatregel verkregen besparing — voor 1936 geraamd op f 3.16 miljoen — niet kan

worden prijsgegeven. Sedert tot dien maatregel werd besloten zijn de financieele omstandigheden in zoover nog ongunstiger geworden, dat een stabilisatie der middelen op een vlak van f 300 miljoen, als destijds aan nemelijk scheen, een illusie gebleken is. Met een niveau van f 250 miljoen schijnt thans voor de naaste toekomst de hoogste grens te zijn bereikt.

De uitgaven voor de pensioenen zijn weliswaar sedert 1932 verminderd van f 72 miljoen tot ruim f 49 miljoen, maar dit resultaat is voor niet minder dan ruim f 20 miljoen verkregen door volledige stopzetting van de fondsvorming, die noodig zou zijn om de nakoming van de pensioenverplichting — ook ten opzichte van weduwen en wezen — in een verdere toekomst op het tegenwoordige peil te verzekeren. Krachtens de hierop betrekking hebbende wet van 28 December 1934 zijn niet alleen alle uitkeeringen aan de pensioen- en weduwen- en wezenfondsen gestaakt, maar worden tevens alle inkomsten uit beleggingen en bijdragen van deelgenooten, na aftrek van de beheerskosten, aangewend voor betaling van de loopende pensioenen.

Niettegenstaande aldus in zeer belangrijke mate intoring op reserves en verschuiving van pensioenlasten naar de toekomst plaats heeft, blijven de rechtstreekse uitgaven voor de pensioenen nog onevenredig zwaar op het zoozeer geslonken inkomstenpeil drukken. In 1928, toen het fondsenstelsel nog volledig functioneerde, vergden de pensioenen 10% van de gewone middelen, thans 16%, terwijl bij de huidige wijze van financieren een voortdurende stijging van deze uitgaven in de eerstvolgende jaren is te verwachten.

Onder deze omstandigheden ziet de Minister van Koloniën zich tot zijn leedwezen genoopt aan het voorstel tot verlenging van den werkingsduur der pensioenkortingswet te verbinden een voorstel tot verhooging van de kortingspercentages met 5%, waarvan — met inachtneming van de nader aan te geven beperkingen voor sommige groepen van gepensionneerden — een verdere besparing van f 1,5 miljoen op de landspensioenen kan worden verwacht.

Teneinde het geschat tekort op de begrooting 1936 terug te brengen tot een zoodanig bedrag, dat geen schuldtoename meer plaats grijpt, is het noodzakelijk verschillende maatregelen te treffen, onder meer de voorgestelde verhooging van de pensioenkorting. Het is den Minister niet mogelijk, de van die verhooging verwachte besparing op andere wijze te vinden.

Getracht is deze onvermijdelijke verdere besparing op de pensioenen te bereiken langs een weg, welke het mogelijk maakt de bestaande ongelijkheden tusschen de op verschillende tijdstippen toegekende pensioenen, zooal niet geheel weg te nemen — hetgeen practisch ondoenlijk is — dan toch tot kleiner afmetingen terug te brengen, zulks overeenkomstig de ter zake bij de

Bouw bureau „W E C O ”

Soeniaradja 17a — Bandoeng — Telefoon 1904

Belast zich met nieuwbouw, aanbouwen
en reparaties van huizen.

Geen order te groot, geen order te klein.

PRIJZEN SCHERP CONCURREEREND.

behandeling van de wet van 29 December 1933 door den ondergeteekende gedane toezegging.

Markante verschillen vertoonen de pensioenen der Inlandsche landsdienaren, toegekend vóór en na 1 Februari 1925. Terwijl de eerste ten hoogste 35% van het salaris bedragen, geldt voor de latere pensioenen een maximum van 46%.

Het behoeft geen nader betoog, dat een volledige normalisatie van de Indische burgerlijke pensioenen in den zin van nivellering van alle ongelijkheden tusschen de op verschillende tijdstippen toegekende pensioenen een technische onmogelijkheid is. Duizenden pensioensbesluiten zouden stuk voor stuk herzien moeten worden, een zeer ingewikkelde en tijdroovende arbeid, waarop de sterkte van het met de toepassing van de salaris- en pensioensvoorschriften vertrouwd personeel niet berekend is, terwijl daarbij nog allerminst zekerheid zou bestaan, dat de veelal zeer gecompliceerde herberekeningen niet onoplosbare puzzles zouden blijken op te leveren.

Noodgedwongen zal daarom genoeg genomen moeten worden met een eenigszins globale oplossing, waarbij althans de meest schrijnende tegenstellingen eenigermate worden verzacht. Dit kan worden bereikt door de noodzakelijke verhooging van de kortingspercentages alleen ten volle te doen drukken op de pensioenen, welke onder de voordeeligste regeling werden toegekend, dat zijn de pensioenen, welke zijn ingegaan op of na 1 Februari 1925, doch vóór de op 1 October 1934 van kracht geworden herziening van de verschillende pensioen-reglementen.

Naar men weet heeft de Volksraad in zijn zitting van 4 September j.l. de voorgebrachte verhooging met 5% verworpen en zonder hoofdelijke stemming een motie-Kerstens aangenomen tot handhaving der bestaande korting van 17% tot 1 Januari 1938.

Het ontwerp is door de Indische Regeering nochtans ongewijzigd aan den Minister van Koloniën aangeboden, door dezen overgenomen en bereids aan den Raad van State doorgezonden.

Wij willen slechts hopen, dat dat ontwerp in de Tweede Kamer geen gunstig onthaal zal vinden zooals dit het geval is tegen de door de Nederlandsche Regeering aangekondigde matige korting op de Nederlandsche pensioenen.

BUITENLANDSCHE VERLOVEN.

Nieuwe Klasseindeeling?

Met ingang van 1 September 1934 zijn gerangschikt in de 1e klasse de burgerlijke ambtenaren, die een bezoldiging genieten of genoten hebben van f 575.—'s maands of meer.

in de 2e klasse zij die een bezoldiging genieten of

AANNEMERSBUREAU

„THIO TJOAN TEK”

BANDOENG
OOSTEINDEWEG 19

Alle soort bouwwerken

SOLIED EN DEGELIJK
WERK GEGARANDEERD

Remington

N. V. Luxe Brood Bakkerij
„Ellenbroek”

TOKO — BAKKERIJ

Groote Postweg Oost - hoek Manggalaan.
Tel. 626. BANDOENG Tel. 626.

Wat gaat erin als koek ?

Brood van „Ellenbroek”

genoten hebben van minder dan f 575.— 's maands en niet minder dan f 275.— 's maands.

Geruchten melden, dat een nieuwe (de hoeveelste?) klasseindeeling in bewerking is met name:

in de 1e klasse f 650.— in plaats van f 575 —
in de 2de klasse f 350.— in plaats van f 275.—

SCHOOLGELDEN.

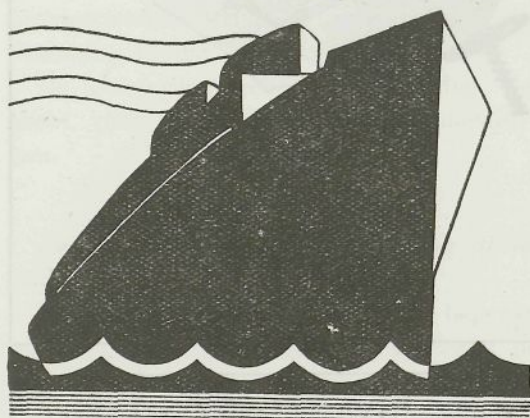
Een belangrijke beslissing.

Op grond van zijn verminderde inkomsten vroeg een vader in het begin van dit jaar en dus midden in het vorige schooljaar indeling in een lagere categorie van schoolgeldbetaling. Het hoofd der betrokken school meende zonder meer niet aan deze wens te kunnen voldoen en wendde zich tot den ressortsinspecteur, die op zijn beurt schreef aan den Directeur van Onderwijs en Eredienst. De Directeur van O & E besliste, dat de betrokkene (opnieuw) moest aangeslagen worden en wel over het zuiver inkomen, vermeld op het aanslagbiljet Ink. Bel. 1935. De restitutie van teveel betaalde schoolgelden over de reeds verschenen maanden van 1935 diende op de gebruikelijke wijze te worden aangevraagd.

Wij hadden gaarne van deze beslissing eerder mededeling gedaan. Aangezien daar echter bezwaren tegen bestonden en men op het Departement deze kwestie, toen wij haar bespraken, nog eens in haar algemeenheid wilde bekijken, is publicatie achterwege gebleven.

We zijn thans echter gemachtigd van deze belang-

NAAR HOLLAND!

RECLAME
STUDIO
den Haag

Naar Holland, met verlof of voor goed. Genieten van al het goede, dat het Vaderland biedt. Zorg, dat ge er volop van kunt genieten door nu te sparen. Neem een Spaarbankboekje bij de POSTSPAARBANK. Wanneer U naar Holland vertrekt kunt ge Uw saldo op de Rijkspostspaarbank aldaar laten overschrijven. Maak vandaag nog een begin met sparen, bij de spaarbank waar Uw geld veilig is door Regeeringsgarantie, bij de

POSTSPAARBANK

N. V. Handel Mij. „TEK TIONG”

Toko Batavia

Pasar Baroe 81 — Bandoeng — Tel. Nos. 10 en 1006

Handel in

IJZER- STAAL- & KOPER- VERFWA-
REN, WERKTUIGEN EN MACHINE-
KAMERBENODIGDHEDEN enz. enz.

rijke beslissing mededeling te doen opdat de schoolhoofden er rekening mee kunnen houden en de ouders van een en ander op de hoogte kunnen stellen. „Zodat de ouders van onze leerlingen nu ook eens een voordeeltje hebben”, schreef het schoolhoofd, dat deze kwestie bij ons voorbracht. Wij verwachten, dat de schoolhoofden, voor wie deze beslissing wel wat administratieve moeilijkheden met zich brengt hun volle medewerking zullen verlenen, de ouders dit voordeeltje niet te onthouden!

De School.

ARCHITECT EXAMENS.

Locale Werken.

De uitslagen van het in Semarang afgenomen examen voor architect Locale Werken zijn:

Geslaagd: voor het geheele examen:

C. G. E. A. Müller, Batavia

voor het eerste gedeelte **C. F. G. R. von Winkelmann**, Batavia met vrijstellingen voor de vakken: bouwkunde, bouwstoffenkennis en landmeten.

M. Scesilo, Bandoeng, met vrijstelling van het vak werktuigkunde en

L. Porelli, te Cheribon.

Er waren in totaal zeven kandidaten. De geslaagden onze gelukwensen.

VOOR VERLOFGANGERS.

Onderwijsadviezen.

Het Bestuur van de Vereeniging voor Onderwijsadviezen heeft de eer U mede te deelen dat iederen Zaterdag spreekuur zal worden gehouden in het gebouw van het Nieuwe Haagsche Lyceum, Groot Hertoginnelaan 4, 's Gravenhage en wel van des morgens half elf tot half één.

Inlichtingen worden gegeven over keuze van school en beroep; huisvesting van kinderen; opleidingen en studierichtingen; schoolgeldregelingen; Kostscholen en Vacantieverblijven in België, Zwitserland, Frankrijk, Duitsland en Engeland.

Alle verstrekte adviezen zijn kosteloos. Schriftelijke aanvragen richt men met antwoordporto aan het Secretariaat, Crabethstraat 56, Gouda.

BEZOLDIGING BIJ (HER)PLAATSING IN EEN LAGERE BETREKKING.

Hieromtrent ontving de Commissie, naar aanleiding van haar advies terzake ddo. 22 November 1934, — bij schrijven van 17 Juli 1935 No. 1763/C ondervolgende mededeelingen van de Regeering:

Met verwijzing naar het schrijven van haren Voorzitter van 22 November 1934 betreffende de bezoldiging, toe te kennen bij (her)plaatsing in een lagere betrekking, heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uwer Commissie hiernevens te doen toekomen een uittreksel uit den brief van den Directeur van Financiën van 22 Juni j.l. no. 1424, met de strekking waarvan de Landvoogd instemt.

Kan Zijne Excellentie derhalve het betoog van Uwe Commissie tot en met alinea 14 van haar advies geenszins als juist erkennen, de argumenten in alinea 15 van dat advies kan Zijn wel aanvoelen. Het is inderdaad begrijpelijk, dat een actief dienend ambtenaar zich meer onkosten dient te getroosten dan hij, die, zijn wachtgeld genietende, rustig thuis kan blijven, doch dat een „beteekenende toeslag op het bedrag van het wachtgeld niet alleen volkomen gerechtvaardigd, maar zelfs absoluut noodzakelijk” moet worden geacht, is een conclusie, waarmee de Gouverneur-Generaal bezwaarlijk kan instemmen.

Het komt den Landvoogd, na ampele overweging, integendeel voor, dat die kosten niet zóó belangrijk kunnen zijn, dat het uit dien hoofde bepaald noodzakelijk zou zijn om tusschen het bederag van het wachtgeld en bij herplaatsing toe te kennen inkomsten een marge te laten.

In verband hiermede heeft Zijne Excellentie dan ook geen aanleiding kunnen vinden om tegemoet te komen aan het subsidiair verzoek van Uwe Commissie tot weder-toekenning bij herplaatsing in een lagere functie van den bij mijn rondschrijven van 25 April 1934 No. 970a/C ingetrokken toeslag boven het wachtgeld van 10% van de vroegere bezoldiging.

De 1e Gouvernements Secretaris,
(w.g.) J. M. KIVERON.

Uittreksel.

DEPARTEMENT VAN
FINANCIËN.

No. 1424.

Batavia-C., 22 Juni 1935.

Onderwerp: Bezoldiging bij (her)-
plaatsing in een lagere betrekking.

1. Naar enz.

2. Aan de regeling in het dezerzijdsch rondschrijven van 28 Augustus a.p. no. 1000 lag in de eerste plaats de bedoeling ten grondslag, om herhaaldelijke wijzigingen (verminderingen) in de inkomsten van in lagere functies herplaatste wachtgelders te voorkomen en op deze wijze de hieraan verbonden administratieve romps-

slomp aanmerkelijk te verminderen, en in de tweede plaats om de herplaatsten minstens het inkomen te garandeeren, dat werd genoten in de maand, voorafgaande aan die van herplaatsing (i.e.) het laatstgenoten wachtgeld).

Door de Commissie voor Georganiseerd Overleg zijn in verband met deze circulaire thans ernstige bezwaren geopperd tegen een eventueele werkzaamstelling op het bedrag van het wachtgeld, in de hoogere betrekking genoten, met het dringend verzoek, deze aangelegenheid nogmaals in beschouwing te doen nemen, teneinde een oplossing te vinden, welke rekening houdt met billijkheidsoverwegingen ten opzichte van de ambtenaren.

3. Niet zonder eenige verwondering nam ik kennis van de meening der Commissie, dat iederen volledig geschikten ambtenaar 75% van het nominale B.B.L.-salaris behoort te worden toegelegd, indien hij zijn arbeidskracht ter beschikking stelt, ook al doet hij blijvend werk van lager orde. Werde hieraan gevolg gegeven, dan zouden alle financieele gevolgen van een noodzakelijk gewijzigde organisatie, als uitvloeisel waarvan terugstelling immers noodig is, worden te niet gedaan.

4. Toen de H.B.B.L. 1934 nog niet was ingevoerd, en verschillende ambtenaren op een B.B.L.-salaris minus 17% tengevolge van de bezuinigingsnoodzaak in een lagere rang moesten worden teruggesteld, en bij die terugstelling werd uitgegaan van het normale B.B.L.-inkomen, werd het in den lagere rang berekende salaris automatisch met 17% gekort. Hierin werd slechts gezien de maatregel van de terugstelling, welke voor den betrokkene hard, maar onvermijdelijk was. Nu een terugstelling onder de H.B.B.L.-plaats moet hebben en in wezen, tengevolge van de in het rondschrijven van den Thesaurier-Generaal van 25 Mei 1934 no. 560 aangenomen gedragslijn, dezelfde manipulatie plaats vindt, is het duidelijk, dat de bepaling in de H.B.B.L., welke 75% van het nominale inkomen op 31 Maart 1934 garandeert, hier niet van toepassing kan zijn, omdat slechts vergoeding wordt gegeven voor den arbeid, verricht in een bepaalde betrekking.

5. Opvolging van de in alinea 3 bedoelde suggestie der Commissie, dat werkzaamstelling in een lagere functie welke niet het gevolg van ongeschiktheid is, geen vermindering van bezoldiging ten gevolge mag hebben, zou er toe leiden, dat de functie slechts op papier als lager wordt gekwalificeerd, waardoor het doel van de terugstelling — n.l. den betrokkene te bezoldigen naar het gepresteerde werk — ten eenen male voorbij wordt gestreefd.

6. Dit voorbijstreven van het gestelde doel geschiedt eveneens, zij het dan ook in mindere mate, indien een middenweg wordt gevolgd, daar iedere tegemoetkoming ten deze afbreuk doet aan het doel der terugstelling. Een dergelijke tegemoetkoming slaat n.l. de waarde der lagere functie, welke zal worden bekleed, altijd

hooger aan dan die welke daaraan door de H.B.B.L. wordt toegekend, hetgeen n.m.v. steeds — en in tijden als de tegenwoordige in bijzondere mate — als ontoelaatbaar dient te worden aangemerkt.

7. De hernieuwde beschouwing van de beslissing, welke Uwe Excellentie nam ten aanzien van de motie-Monod de Froideville (brief van den 1sten Gouvernements Secretaris van 15 October a.p. no. 2486/C), welke de Commissie gemeend heeft te mogen vragen op grond van billijkheidsoverwegingen en omdat zij niet kan inzien, dat door een meer tegemoetkomende houding de bezuinigingsarbeid ernstig zou worden belemmerd, heeft tot geen ander resultaat kunnen leiden.

8. Nu, enz.

12. Aan het slot van haar betoog merkt de Commissie nog op, dat de financieele consequenties van de door haar voorgestelde maatregelen minder zullen zijn dan zich bij oppervlakkige beschouwing laat aanzien. Nu de terugstelling op vrij groote schaal plaats heeft (en heeft plaats gehad), o.a. t.a.v. de bestuursschrijvers, kan worden opgemerkt, dat zoolang maatregelen tot verdere bezuiniging in beschouwing en doorgevoerd worden, de financieele consequenties steeds vrij belangrijk zullen zijn en derhalve van tegemoetkoming geen sprake zal kunnen zijn.

13. Indien enz.”.

BIJVERDIENSTEN-ORDONNANTIE.

STAATSBLAD VAN NEDERLANDSCH-INDIE
1935 No. 443. LANDSDIENAREN. INKOMSTEN.

Vaststelling van een regeling inzake het genieten van particuliere inkomsten door ambtenaren („Bijverdiensordonnantie”).

Artikel 1.

Onder ambtenaren worden in deze ordonnantie verstaan burgerlijke en militaire landsdienaren in actieven dienst van elken landaard, onverschillig of zij in vasten dan wel tijdelijken dienst zijn aangesteld, met uitzondering van daggelders.

Artikel 2.

(1) De bevoegde gezaghebbende kan aan ambtenaren verbieden handel te drijven dan wel een bedrijf uit te oefenen of te leiden, hetzij rechtstreeks hetzij zijdelings.

(2) De ambtenaren behoeven eene vergunning, aan te vragen bij den bevoegden gezaghebbende, ten einde:

- a. rechtstreeks of zijdelings betrokken te zijn bij de oprichting van particuliere ondernemingen of het verkrijgen van concessies;
- b. geregeld nevenwerkzaamheden, nevenbetrekkingen en nevenfunctiën van particulieren aard, waaraan geldelijke of andere materiele voorwaarden zijn verbonden, te verrichten of te bekleeden;

c. functiën te bekleeden in vennootschappen of zaken, die rechtstreeks aanraking hebben met den dienst of de administratie, waartoe de ambtenaar behoort.

(3) Het is den ambtenaren verboden:

- a. op zich zelf staande nevenwerkzaamheden van particulieren aard te verrichten, voorzoover dit bij dienstvoorschrift verboden of beperkt is;
- b. geschenken aan te nemen, welke niet geacht kunnen worden het uitvloeisel te zijn van verhoudingen van particulieren aard.

(4) De in dit artikel bedoelde gezaghebbenden zijn:

- a. voor de rechtstreeks aan hem ondergeschikte ambtenaren, de Gouverneur-Generaal;
- b. voor de ambtenaren, werkzaam bij een niet onder een departement van algemeen bestuur ressorteerend kantoor of college, het hoofd of de voorzitter van dat lichaam of de door dien gezaghebbende aan te wijzen ambtenaren;
- c. voor de overige ambtenaren, het hoofd van het betrokken departement of de door dien gezaghebbende aan te wijzen ambtenaren.

Artikel 3.

(1) Het is een ambtenaar vergund houder te zijn van aandeelen in of obligatiën ten laste van naamlooze vennootschappen, die het drijven van ondernemingen van land- en mijnbouw, handel, nijverheid of verkeer en dergelijke beoogen, tenzij het aandeelenbezit mocht blijken van zoodanige beteekenis te zijn, dat de houder daardoor geacht moet worden bij de uitoefening van het bedrijf eener vennootschap rechtstreeks betrokken te zijn, dan wel dat bedoeld bezit zich niet verdraagt met het karakter van het ambt of de ambtelijke positie door den ambtenaar bekleed.

(2) Indien zich geene zoodanige bezwaren tegen het bezit van aandeelen voordoen uit hoofde van het karakter van het ambt of de ambtelijke positie van den betrokkene, kan de ambtenaar van het in dit artikel vervat verbod dispensatie bekomen door aanvraag van een vergunning op den voet van het tweede lid van artikel 2.

Artikel 4.

(1) De bevoegde gezaghebbende beoordeelt, of er grond is voor een verbod als bedoeld in artikel 2 (1).

(2) In het bevestigend geval geeft hij den ambtenaar daarvan schriftelijk kennis bij eene met redenen omkleede beschikking, waarbij een redelijke termijn wordt gesteld om den gewraakten toestand te doen ophouden.

(3) Van de in het vorig lid bedoelde beschikking wordt afschrift gezonden aan den in artikel 7 (1) bedoelden gezaghebbende.

(4) Het verbod treedt in werking met ingang van den dag, waarop de in lid (2) van dit artikel bedoelde termijn zal zijn verstreken.

(5) Het verbod wordt slechts uitgevaardigd, indien het dienstbelang of de waardigheid van het door den betrokken ambtenaar bekleede ambt zulks vordert, dan wel de belangen van particulieren ernstig worden geschaad.

Artikel 5.

(1) De in artikel 2 (2) bedoelde vergunning wordt door den bevoegden gezaghebbende schriftelijk verleend, hetzij voorwaardelijk, hetzij onvoorwaardelijk.

(2) Zij wordt, behoudens het bepaalde in het volgend lid, slechts geweigerd, indien het dienstbelang of de waardigheid van het door den aanvrager bekleede ambt zich tegen het verlenen van de vergunning verzet of diens onkreukbaarheid erdoor in gevaar zou kunnen worden gebracht.

(3) Zij kan worden geweigerd, indien een vroegere vergunning is ingetrokken, omdat niet aan de daarbij gestelde voorwaarden was voldaan, of indien door het verlenen van de vergunning de belangen van particulieren ernstig zouden worden geschaad.

(4) Een vergunning kan aan voorwaarden worden gebonden, indien het dienstbelang dan wel de belangen van particulieren dit noodzakelijk maken.

(5) Het weigeren van een vergunning, zoomede het verbinden van voorwaarden aan een vergunning geschiedt bij met redenen omkleede beschikking.

(6) Van de in het vorig lid bedoelde beschikking wordt afschrift gezonden aan den in artikel 7 (1) bedoelden gezaghebbende.

Artikel 6.

(1) Een verleende vergunning kan slechts worden ingetrokken of achteraf aan voorwaarden gebonden in dezelfde gevallen, waarin een gevraagde vergunning moet of kan worden geweigerd of aan voorwaarden gebonden.

(2) Het bepaalde in lid (5) en (6) van artikel 5 is te dezen aanzien van overeenkomstige toepassing.

(3) De houder van een vergunning is verplicht bij overgang in een betrekking bij een anderen tak van dienst opnieuw vergunning te vragen.

Artikel 7.

(1) Gedurende veertien dagen, nadat te zijner kennis kan zijn gekomen, dat door of vanwege den in artikel 2 (4) onder b of c bedoelden gezaghebbende:

- a. een verbod als bedoeld in artikel 2 (1) is uitgevaardigd,
 - b. een vergunning als bedoeld in artikel 2 (2) is geweigerd,
 - c. een voorwaardelijke vergunning als bedoeld in artikel 5 (4) is verleend.
 - d. een vergunning is ingetrokken of aan voorwaarden gebonden krachtens artikel 6 (1),
- heeft de betrokken ambtenaar het recht om ter zake in beroep te komen bij den naast hooger gezaghebbende.

(2) Door dit beroep wordt de werking van de beschikking van den lageren gezaghebbende, houdende kennisgeving van het verbod, dan wel intrekking van een vergunning of het verbinden van voorwaarden aan een tevoren onvoorwaardelijk verleende vergunning of wijziging van de aan een vergunning verbonden voorwaarden opgeschort.

Artikel 8.

(1) De ambtenaar, die door huwelijk, erfenis of leegaat komt te verkeeren in een toestand, die strijdig is met het bepaalde in artikel 2 (2) sub a is, indien hem geen vergunning wordt verleend als in dat artikellid bedoeld, verplicht dien toestand binnen een jaar, nadat hij is ontstaan, te doen ophouden.

(2) In bijzondere gevallen kan deze termijn door den aan het slot van artikel 7 (1) bedoelden gezaghebbende met ten hoogste een jaar worden verlengd, indien daartoe binnen de eerste negen maanden van het onder (1) bedoelde jaar het verzoek is gedaan. Nadere verlenging van den termijn kan worden toegestaan door den Gouverneur-Generaal.

(3) In de gevallen dat een ambtenaar door huwelijk, schenking, erfenis of leegaat komt te verkeeren in de in artikel 3 bedoelde omstandigheden, zoodat hij wegens bezit van aandeelen geacht moet worden rechtstreeks betrokken te zijn bij het bedrijf eener vennootschap, zijn deze voorschriften van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9.

De Hoofden der departementen van algemeen bestuur kunnen bepalen, dat de voorschriften dezer ordonnantie hetzij geheel of gedeeltelijk niet van toepassing zijn op de bekleeders van bepaalde ambten of op bepaalde groepen van ambtenaren.

Artikel 10.

(1) Op de ambtenaren, die bij de inwerkingtreding van deze ordonnantie, zonder een tot aan dat tijdstip geldende verbodsbepaling te hebben overtreden, in een toestand verkeeren, die strijdig is met het bepaalde in artikel 2 (2) sub a is deze ordonnantie gedurende een jaar na hare inwerkingtreding te dien opzichte niet van toepassing.

(2) Het bepaalde in artikel 8 (2) vindt ten deze overeenkomstige toepassing.

Artikel 11.

(1) Niet bij algemeene verordening vastgestelde voorschriften betreffende in deze ordonnantie geregelde onderwerpen houden op van kracht te zijn op den dag van inwerkingtreding dezer ordonnantie.

(2) Bepalingen, geldende voor bepaalde groepen van ambtenaren nopens de in deze ordonnantie geregelde onderwerpen en voorkomende in algemeene verordeningen, blijven van kracht, totdat zij door andere zijn vervangen.

Artikel 12.

Deze ordonnantie, welke onder den titel van „Bijverdiensten-ordonnantie” kan worden aangehaald, treedt in werking met ingang van een door den Gouverneur-Generaal te bepalen dag.

(nader bepaald op 1 November 1935).

De Bondsstem.

DE BOND VAN MIDDELBARE TECHNICI.

Blijkens een mededeeling in „Promitechnea” vormde de kwestie van de vorming van den nieuwen Bond een punt van ernstige en langdurige bespreking op eene Bestuursvergadering van 27 Juli j.l. „waar geconstateerd werd, dat zeker verschijnsel voor de totstandkoming van dien Bond thans reeds goed waarneembaar is, besloot het Bestuur direct van koers te veranderen” zoo lezen wij in gemeld blad.

Dit van koers veranderen werd gevolgd door een opzegging van de medewerking van het commissielid P. Pattiwael Westerloo.

Wij hebben ons vergewist wat hiertoe aanleiding gaf en kwamen tot de verrassende ontdekking, dat de terugname van het voorstel „ontbinding der V. v. B.” op onze laatste A.V. de steen des aanstoots vormde; wij hadden **al dadelijk** tot het besluit der ontbinding moeten overgaan!

Hierover bestaat uiteraard verschil in appreciatie waarover wij niet verder willen twisten. Het besluit betreuren wij en willen dienaangaande slechts deze verklaring afleggen.

„Het algemeen streven is onherroepelijk te komen tot één groote algemeene Bond van Middelbare Technici, teneinde versnippering van krachten.... en geld tegen te gaan.

De vereeniging van Bouwkundigen zal bij de oprichting van den Bond ophouden te bestaan en worden de leden der V. v. B. automatisch lid van den Bond van Technici.

Tot uitvoering van dit besluit zal de reglementair voorgeschreven weg van liquidatie moeten worden gevolgd waarbij nader moet worden bepaald wat met de middelen en het bezit der vereeniging moet gebeuren.

De V. v. B. heeft zich aan dezen rechtsvorm te houden op grond van hare statuten, wat ten slotte niet in den weg staat voor den nieuwen Bond van Technici.

Met onze middelen zijn wij bereid den Bond door de eerste moeilijkheden heen te helpen, c.q. deze, met instemming der A.V., aan den Bond over te dragen.”

Tot onzen spijt zijn wij door allerlei omstandigheden nog niet in staat de algemeene richtlijnen van den Bond te publiceeren. Door de opname van het lid Bleyenbergh in het Bestuur van Prom. is ook dit lid van ons comité ons ontvallen.

Intusschen worden thans plannen voorbereid om het arbeidsveld van Prom. uit te strekken over den geheelen Archipel om zodoende te geraken tot oprichting van een „Bond van Middelbaar Technische Localen Ambtenaren”.

Het valt niet te loochenen, dat op deze wijze een tegenstroom in het leven wordt geroepen, die wederom schade beteekent aan de tot standkoming van den Algemeenen Bond van Technici.

De noodzakelijke **eenheid** wordt hiermede niet bereikt.

Wij hopen van harte, dat het Bestuur van Prom. na onze verklaring met ons wil samenwerken tot vorming van **één Bond van Technici**.

H.B.

MUILKORFORDONNANTIE.

STAATSBLAG VAN NEDERLANDSCH-INDIE
1935 No. 135. DECENTRALISATIE. AMBTENAREN.

Maatregelen tot handhaving van de discipline en den goeden geest onder de locale ambtenaren.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN
NEDERLANDSCH-INDIE,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut!

doet te weten:

Dat Hij, van oordeel, dat het belang van het Land vordert, dat evenals de landsdienaren ook de locale dienaren in alle opzichten loyaal medewerken aan de taak der overheid in deze gewesten en dat ter waarborging hiervan voor zoover noodig moet worden afgeweken van hetgeen in de Provincie-, Regentschaps- en Stadsgemeente-ordonnantie, alsmede in het Decentralisatie besluit en de Locale-Raden-ordonnantie is bepaald met betrekking tot de bevoegdheid der locale besturen tot benoeming, schorsing en ontslag der locale ambtenaren;

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord en in overeenstemming met den Volksraad;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Artikel 1.

In deze ordonnantie en de daaraan gehechte modelverklaring wordt verstaan onder:

- a. „locale-ambtenaren”: alle personen in dienst van een openbare gemeenschap ingesteld op den voet van het zesde hoofdstuk der Indische Staatsregeling;
- b. „locale raad”: de raad van de betrokken gemeenschap;
- c. „localen dienst”: de dienst van de betrokken gemeenschap.

Artikel 2.

(1). Locale ambtenaren mogen geen lid zijn van dan wel medewerking of steun verleen aan vereenigingen, of hare plaatselijke, gewestelijke of regionale

afdeelingen, die een actie voeren, welke schadelijk is te achten voor de discipline of den goeden geest onder de locale ambtenaren of landsdienaren of zich actief of passief tegen het bij Nederland of Nederlandsch-Indië gevestigde gezag richt.

(2). De in lid 1 van dit artikel bedoelde vereenigingen of afdeelingen van vereenigingen zijn dezelfde als door den Gouverneur-Generaal voor landsdienaren verboden zijn of worden verklaard.

(3). Van zoodanige beschikkingen van den Gouverneur-Generaal wordt aan de locale raden mededeeling gedaan.

Artikel 3.

(1). Onverminderd het bepaalde in artikel 2 van deze ordonnantie is het aan locale ambtenaren verboden lid te zijn van een vakvereeniging, tenzij in het bestuur van die vakvereeniging tenminste een landsdienaar of lokaal ambtenaar zitting heeft.

(2). Locale ambtenaren, die zitting hebben in het bestuur van een vakvereeniging, zijn verplicht een verklaring af te leggen, waarvan het model is gehecht aan deze ordonnantie.

Artikel 4.

(1). Locale ambtenaren, die de in artikel 2 of 3 van deze ordonnantie gestelde verbods- of gebodsbepalingen dan wel de verplichtingen vermeld in de in artikel 3 bedoelde verklaring niet nakomen, kunnen, na gepleegd overleg met den Procureur Generaal bij het Hoogge-rechtshof, door den lokalen raad uit den lokalen dienst worden ontslagen. Van de zich voordoende gevallen als in dit lid bedoeld en van de terzake genomen beslissing geeft de locale raad onmiddellijk kennis aan den Gouverneur-Generaal.

(2). Indien de locale raad geen ontslag verleent, kan het ontslag door den Gouverneur-Generaal worden verleend.

(3). In het geval bedoeld in lid (1) van dit artikel bepaalt de locale raad, in het geval bedoeld in lid (2) de Gouverneur-Generaal, of het verleend ontslag als „eervol” zal worden aangemerkt.

Artikel 5.

Deze ordonnantie treedt in werking met ingang van den dag nadien van hare afkondiging.

(Besluit van den Gouverneur-Generaal van 13 April 1935 No. 13).

✱

Model van de verklaring, bedoeld in artikel 3 lid 2 van de ordonnantie van 13 April 1935 (Staatsblad No 135).

bij de aanvaarding

Ondergeteekende, verklaart ————— van

voor den verderen duur

de

————— functie van bestuurslid van.....

zijn

a. dat hij ook in deze functie steeds de belangen van den Staat in het oog zal houden en die belangen naar zijn beste vermogen zal voorstaan;

b. dat hij zich dus uiteraard zal onthouden van deelneming aan en zich met alle hem ten dienste staande middelen zal verzetten tegen:

1o. propaganda voor.

2o. de mondelinge of schriftelijke behandeling van maatregelen, voorstellen of denkbeelden, welke naar redelijkerwijze door hem kan worden verondersteld, schadelijk zijn of zullen zijn voor de discipline of den goeden geest onder de locale ambtenaren of landsdienaren of welke ontwrichting van het in Nederland of in Nederlandsch-Indië gevestigde gezag ten doel hebben of daartoe zullen leiden;

onverschillig op welke wijze die propaganda of behandeling geschiedt, hetzij in het openbaar, hetzij in het verborgen;

c. dat hij wanneer door zijn gestie als bestuurslid de onder b bedoelde propaganda of behandeling niet kan worden voorkomen, onmiddellijk ontslag zal nemen uit zijn functie van bestuurslid voormeld.

d. dat hij er zich van bewust is dat, bij niet nakoming van de verplichtingen onder a, b en c omschreven, lokalen

hij op staanden voet uit den ————— dienst zal kunnen Lands

worden ontslagen.

✱

De leden ambtenaren van ons Hoofdbestuur en van de afdeelingen hebben zonder eenig voorbehoud deze verklaring onderteekend.

DE WERKTUIGKUNDIGE AAN DEN WAL. ENKELE HERINNERINGEN.

(Ingezonden).

Op verzoek van enkele bondsleden zal ik hier een en ander mededeelen omtrent hetgeen men als werktuigkundige in dit schoone land al mee kan maken. Ik baseer mijn bevindingen op een meer dan twintigjarige ervaring in de verschillende betrekkingen aan den wal, waarin men als werktuigkundige werkzaam kan zijn.

We beginnen dan met de toestanden in Java's grootste industrie en wel de suiker.

Evenals de scheepswerktuigkundigen, die nu niet bepaald overstelpt worden met bewijzen van waardeering voor hun arbeid, hadden ook de suikermachinisten geen last van te veel appreciatie.

Een goede twintig jaar geleden waren de bazen, de administrateurs, op de suikerondernemingen nog oppermachtig en beschikten zij als een klein koninkje (zonder grondwet) over het wel en wee hunner ondergeschikten. Was de baas een goed mensch, die tact had om met zijn medemensen om te gaan, dan liep alles gesmeerd, maar o wéé wanneer hij iemand was die maar

al te gaarne luisterde naar inblazingen van vooruit strevende medegeëmployeerden, dan was je leed niet te overzien.

Was de baas zelf een beetje technisch onderlegd, dan was het voor de machinisten nog wel uit te houden, maar wanneer zijne majesteit alleen wat voelde voor rietplanten en bemesting, dan werd je beschouwd als 't beroemde vijfde wiel aan den wagen. Was de baas een liefhebber van schrijven, dan regende het orders en werd je om den haverklap verrast met alle mogelijke staten en staatjes. De boekhouder was bij zulk een baas de gewichtigste persoon op de onderneming.

De machines waren natuurlijk van een oud matjem. Vliegwielen, van heb ik jou daar, met zoo'n 5 M diameter waren in vrijwel alle fabrieken te bewonderen.

Leidingen waren in de fabriek in geweldige hoeveelheden aanwezig. Stoom-, water-, ruwsap-, dunsap-, diksap- en stroopleidingen vulden de onderkanten van de bordessen bij honderden meters. Alles hing! 't Zij aan de kapspanten, 't zij onder de bordessen van verdamp- en kookstation.

Vanzelfsprekend waren voor die leidingen de pompen onontbeerlijk. Men brak, bij wijze van spreken, den nek over die dingen en er waren er maar heel zelden twee aan elkaar gelijk. E.e.a. gaf steeds de noodige soesah, vooral doordat vrijwel nooit reservedeelen aanwezig waren. Was men op wacht en brak er b.v. een klep van een der vele pompen, hetgeen vrijwel steeds 's nachts gebeurde, dan zocht je in een hoop rommel — alles werd bewaard —, naar een stuk koper of ijzer waaruit zoo'n klep gemaakt kon worden en dan kon je soms in 't holst van den nacht een klep gaan draaien, tot groot genoegen van heeren koelies die een pracht gelegenheid hadden om eens duchtig de lijn te trekken. 't Duurde in den regel niet lang of de heele molenbatterij stond stil wegens stoomgebrek. We hadden in dien tijd slechts 5 à 6 atm. keteldruk, dus was er niet zoo heel veel te verliezen. Dit was natuurlijk niet bevorderlijk voor het afwerken van het werkstuk, waarmede men bezig was en waarop gewácht werd. Alles hing immers ten nauwste met elkaar samen en vrijwel nergens trof men reserve apparaten aan. Alleen voor de ketelvoeding waren twee pompen aanwezig.

Liep dan b.v. de diksappomp geruimen tijd niet, dan liepen de diksapkisten over en had men de beruchte bandjir waarmede een schreeuwende chemiker je op de hoogte stelde. Er zat dan niet veel anders op, dan de vóórfabriek, dus de molens, stop te zetten waardoor natuurlijk de vuren onder enkele ketels gedoofd moesten worden wilde men niet op een geweldige manier aan 't „afblazen” gaan, waardoor wellicht Z. M. de baas uit z'n kooi gehaald zou worden. Stond de boel stop en had men het geluk dat de oude „Kromhout” of „Bollinder” door bleef lopen, dan kon je het werkstuk roef-roef natuurlijk, afmaken.

In zulke gevallen was de hoofdstoommandoer z'n gewicht in goud waard! Niet alleen dat hij z'n mannetjes in de fabriek moest trachten te houden, doch hij moest vooral zorgen dat de ketelmandoer bij z'n posities bleef, aangezien dat factotum de ketels weer op spanning moest hebben wanneer de „break down” verholpen was.

Dies verdeelde een goede hoofdmandoer z'n aandacht tusschen de koelies, het ketelstation en den zwogenden machinist, waarbij het snuit van den Toewan dokter doea (chemiker) je ook nog kwam hinderen met z'n informaties van: „hoe lang je nog dacht dat 't zou duren?”

Zooals men wellicht weet, stookt men in de suikerindustrie de vuren onder de ketels met het afval van het riet, de z.g. ampas. Had men een goede ketelinstallatie dan was er in den regel ampas te veel en kon het stop staan wel een beetje lijden, maar o wee, als de ampas steeds mondjesmaat was. Dan moest djatti-brandhout gestookt worden om de ketels weer op spanning te krijgen en dan was je, als de baas 's ochtends met z'n verkeerde been uit z'n kooi was gestapt, dikwijls nog niet gelukkig.

Liep 't een beetje tegen op zoo'n nachtwacht van 8 uur 's avonds tot 6 uur 's morgens, dan was men doodmoe en kwam geradbraakt thuis.

Tegenwoordig treft men in vrijwel alle fabrieken mechanische rietlosinrichtingen aan; vroeger was dat anders. Met het regelmatig vullen van de rietcarrier waren de z.g. „kollongan-koelies” belast, die de bundels riet van lorrie of tjikar haalden en met een elegante zwaai op de rietaanvoercarrier deponeerden. Had men nu een goede ploeg volk, dan marcheerde dit wel, maar het gebeurde herhaaldelijk dat men nu eens een eenzaam bosje riet naar de eerste molen zag tippelen, terwijl even later riet zóó hoog op de carrier lag dat de molen het niet kon verwerken en de aandrijfmachine niet voldoende kracht had, zoodat de boel stopte. Men behoeft niet te vragen hoeveel het materiaal te verduren had bij b.v. een aandrijfmachine van 350 pk en een 8-voudige tandwieloverbrenging, en.... de koelies die je dat koopje geleverd hadden gnuifden. Hoe meer men zich dan opwond, hoe erger het werd, men roeit immers niet tegen den stroom van lijdelijk verzet op. Was de zaak eindelijk weer voor elkaar, dan kwamen de heeren klagen dat de lorries zoo ver weg stonden, en of de „Toean masnis” nou maar wilde zorgen dat die lorries van baan 5 b.v., zoo spoedig mogelijk op baan 1 en 2 kwamen te staan, want zóó was 't terlaloe brat!

Ik werkte eens op een onderneming waar we 's nachts van 6-12 en van 12-6 een span sappies met bijbehorende geleider hadden, welke sappieboeren er voor hadden te zorgen, dat de lorries tijdig uitgerangeerd werden en op de, het dichtst bij de fabriek (carrier) liggende banen werden gedeponereerd.

Hoe dikwijls is het nu niet voorgekomen dat de lorries te ver weg stonden, de sappies genoeglijk lagen te herkauwen maar de man die er bij hoorde in geen velden of wegen te zien was. Dan zat er niet veel anders op, dan de „self help”. Met je factotum, de hoofdstoom-mandoer, werden de sappies opgetuigd wat niet altijd zoo gemakkelijk ging. Was het na veel moeite gelukt de beesten voor een lorrie te pooten, dan trokken ze, strijk en zet, dwars weg. Kwam na veel onbehoorlijke terminologie, geduw en slaan met einden riet de lorrie in beweging, dan zetten de dieren er subiet de spat in, met het gevolg dat de lorrie, dikwijls met een 80 picol riet er op, bij de eerste de beste wissel uit de rails vloog. Ik meen wel eens opgemerkt te hebben dat die sappies stonden te lachen om dien aartsdommen machinist-sappiedrijver.

Dat inmiddels in de fabriek, op z'n minst de molens stop stonden, behoeft geen nader betoog.

Gelukkig hebben de moderne rietlosinrichting, het locomotieftransport en de groote verbeteringen in de installaties, zeer veel bereikt en behoeft de werktuigkundige zich heden ten dage niet meer zoo uit te sloven. Ook de verbeterde harmonie tusschen het chemisch en technisch personeel heeft, door samenwerking, veel goeds bereikt. De Suikerbond is aan dit laatste zeker niet vreemd.

Hetgeen ik hiervoren releveerde had in hoofdzaak betrekking op het werk van den werktuigkundige gedurende de campagne, maar ook na afloop van den maaltijd behoefde men niet stil te zitten. Alle leidingen en machines gingen uit elkaar (behalve de stoomleidingen) en werden nagezien e.q. gerepareerd. Dan was er vrijwel steeds verbouwing en ombouw en dan, als er in de fabriek niets meer te doen viel, werd de machinist... architect. Hoe dikwijls werden de huizen niet door de machinisten gebouwd? En alles natuurlijk zoo goedkoop mogelijk. Had je een administrateur die geen vierkante goedangs met muren erin wilde hebben, doch huizen meneer, huizen met eenige architectonische waarde en geen koeienstallen, dan was je leed niet te overzien. Hier een geveltje zus en daar een geveltje zoo; hier zóó'n indeeling en daar weer een andere. Je werd er tureluursch van. Dit onderwerp zal ik in het vervolg van deze causerie nog even nader bezien, terwijl ik mede eenige mededeelingen zal doen omtrent het baantje van den werktuigkundige als monteur en machinist op bergcultuurondernemingen.

Evenals aan boord, wordt den werktuigkundige aan den wal z'n salaris niet cadeau gedaan, dat verzeker ik reeds bij voorbaat.

(Wordt vervolgd).

N.

ONTVANGEN CONTRIBUTIES.

21 AUGUSTUS — 20 SEPTEMBER 1935.

<i>afd. Bandoeng</i>		bij tot
J. L. Pieterse	f 2.50	September 1935.
R. Soepardan	f 2.—	September 1935.

D. A. Emanuel	f 2.50	September 1935.
N. Goedbloed	f 1.50	September 1935.
W. E. Schelkers	f 2.—	September 1935.
F. van Sprew	f 2.50	September 1935.
D. E. Jacobs	f 2.50	September 1935.
Gandakoesoema	f 5.—	September 1935.
Ismano	f 4.—	September 1935.
J. C. de Keijzer	f 3.—	September 1935.
L. Lontoh	f 4.—	September 1935.
J. W. F. Meniek	f 5.—	September 1935.
S. H. Popken	f 5.—	September 1935.
R. Soepardi	f 4.—	Augustus 1935.
Pakih	f 4.—	Augustus 1935.
J. A. Corbet	f 4.—	Augustus 1935.
R. Moch. Enoch	f 5.—	Augustus 1935.
Soemarto II	f 4.—	Augustus 1935.

afd. Soerabaia

E. Ch. Szrama	f 1.50	Augustus 1935.
E. R. Valekenierde		
Greve	f 2.50	September 1935.
Soemarto I	f 2.—	Augustus 1935.
J. L. Lemaire	f 2.50	September 1935.
A. Steevensz	f 2.50	Augustus 1935.
W. J. Moll	f 2.—	September 1935.
J. Falkenhof	f 2.50	September 1935.
E. F. van Geuns	f 2.—	September 1935.
Verg. Ind. Techn. Scho-		
len	f 30.—	Augustus 1935.

Postwissels ontvangen van:

Kostaman	f 3.80	Juni 1935.
Trastonenojo	f 12.—	bedankt 1/10-1935.
		achterst: rest. f 30.—
J. H. Claessen	f 5.—	Juni 1935.
Sarah	f 4.50	September 1935.
Siswoko	f 2.—	September 1935.
		achterst: 1934 f 1.50
Marijoen	f 7.50	September 1935.
Soeworo	f 2.—	September 1935.
R. M. Mohamad	f 10.—	2e Kw. 1933.
		rest. f 3 50
E. P. A. Iman	f 14.50	bedankt 1/3-1935
		achterst. voldaan.
Abd. Hadi Loebis	f 3.—	Augustus 1935.
Th. A. Deighton	f 2.—	September 1935.
Soedarsono	f 7.50	September 1935.
Soekarsono	f 12.—	Maart 1935.
G. Orth	f 5.—	bedankt 1/10-1935.
		achterst: rest. f 12.—
Soedarmo R. S.	f 10 —	2e Kw. 1933.
		rest. f 1.60
R. Soeleman	f 5.—	2e Kw. 1933.
		rest. f 0.10
Rakiman	f 6.—	September 1935.
E. Emor	f 5.—	Augustus 1935.
Sepoer	f 6.—	December 1934.

Soepardan	f 5.—	bedankt 1/10-1935. achterst: rest. f 16.—
J. F. van Zuylen	f 10.—	bedankt 1/9-1935. achterst: rest. f 29.—
Gaos Achmad	f 12.—	September 1935.
Totaal ontvangen f 259.80		

Officieel.

MUTATIES.

's Lands Waterstaat.

Benoemd:

tot Hoofdopzichter bij 's Lands Waterstaat en toegevoegd aan den Resident van Djambi, **A. de Witt**, ambt. op non-activiteit ll. Hoofdopzichter bij idem.

tot opzichter bij 's Lands Waterstaat, de ambtenaren op non-activiteit, 1. **L. P. Jeldes** en toegevoegd aan den Resident van Bali en Lombok; 2. **A. L. J. Oomes** idem aan den Resident van Palembang.

Herbenoemd:

tot Hoofdteekenaar bij 's Lands Waterstaat **A. A. Rozenberg**, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

tot opzichter bij idem.

R. Abinowo, thans ambt. op w.g. met bepaling, dat hij wordt toegevoegd aan den Gouverneur van Atjeh en onderhoorigheden.

Werkzaamgesteld:

als maandgelder bij het Waterloopkundig Laboratorium te Bandoeng, **Ir. F. Garot**, thans werkzaam op daggeld bij den Waterstaatsdienst in de res. Z. en O. afd. van Borneo.

Ontslagen:

op verzoek eervol en met recht op pensioen uit 's Landsdienst, **V. H. Ponder**, ambt. met buit. verlof, ll. ambt. op w.g., t.v. architect bij 's Lands Waterstaat, ingaande ultimo October 1935.

wegens overtolligheid eervol uit de betrekking onder toekenning van w.g. **R. Mohamad Mahpoel**, opzichter bij 's Lands Waterstaat met ingang van ultimo Augustus 1935.

eervol uit 's Landsdienst wegens volbrachten diensttijd met recht op pensioen, **J. J. Lopies**, opzichter bij 's Lands Wats. ingaande ultimo Maart 1936.

Verleend:

wegens langdurigen dienst, twaalf maanden verlof naar Europa aan **H. F. van den Berg**, Hoofdopz. bij 's Lands Waterstaat ter besch. van de Prov. Oost-Java op een nader door den Gouverneur te bepalen dag in de 2e helft van de maand September 1935.

Toegevoegd:

aan den Directeur haven van Soerabaia **M. Pieterse**, tijd. w.d. onderopzichter bij 's Lands Waterstaat thans toegevoegd aan den Gouverneur van A. en O.

Provincie Oost-Java.

Werkzaamgesteld:

als Ingenieur **Ir. J. L. Barkey**, ing. bij 's Lands Waterstaat t.b. gesteld van de Prov. Oost-Java.

als opzichter **Th. L. Merghart**, opz. bij 's Lands Waterstaat t.b. gesteld van de Prov. Oost-Java.

als Hoofdopzichter **W. K. A. H. Busch** en geplaatst op 2de districts-kantoor te Kediri, ambt. van buit. verlof terugverwacht.

Ontheven:

eervol van zijn t.b. stelling van den Prov. Oost-Java **Ir. W. H. Doornbos**, ingenieur bij 's Lands Waterstaat.

Overgeplaatst:

naar Modjokerto als sectiebeheerder **F. M. Reynaart**, opzichter t.v. bij het 1e district te Soerabaia.

naar Soerabaia, de hoofdopzichter bij het 2de district te Kediri **F. W. K. Berg**.

Provincie West-Java.

Benoemd:

tot ingenieur met standplaats Batavia-C. **Ir. E. Uilken**, ambt. op non-activiteit.

Provincie Midden-Java.

Werkzaamgesteld:

als ingenieur op het hoofdkantoor van den Prov. Wats. dienst te Semarang **Ir. H. G. Poortman**, t.v. ambt. op non actief. ingaande 1 Augustus 1935.

als Hoofdopzichter bij de Prov. Wats. afd. Serajoe met standplaats Magelang **J. Bakker**, t.v. met Eur. verlof ingaande 1 Augustus 1935.

als opzichter bij de Prov. Irr. afd. Serang met standplaats Rembang **J. de Graaf**, ambt. op non-actief. ingaande 1 September 1935.

Eervol ontheven:

van zijn werkzaamstelling in verband met verleend Eur. verlof 1. **F. R. Monteiro**, Hoofdopz. bij de Prov. Irr. afd. Serang; 2. **J. D. Sibenius Trip**, Sectieopz. bij idem.

Overgeplaatst:

van Semarang naar Poerwokerto **H. J. van der Woude**, Ing. bij den Prov. Wats. dienst.

van Magelang naar Poerwokerto **M. Endoeng Soenarjo**, opzichter belast met het beheer van de Landsgebouwen.

van Rembang naar Demak **Noegroho Pringgaadi-soerjo**, als sectieopz. bij de Prov. Irr. afd. Serang.

Werkzaam gesteld:

als ingenieur, met standplaats Batavia, de t.b. gestelde landsdienaar **Ir. C. J. M. Swaan**.

Verleend:

wegens langdurigen dienst, een jaar verlof naar Europa aan den opzichter te Batavia-C. **Th. A. G. Meyer**, met bepaling dat hij zijne betrekking zal nederlaggen op een nader te bepalen dag in de maand Augs. 1935.

Tijdelijk belast:

met financiën van Hoofd IV de district met standplaats Soekaboemi de ing. **Ir. S. Blok**.